VEILIGHEIDSREGIO
IJsselland

Samen werken aan veiligheid

Veiligheidsregio IJsselland
Postbus 1453
8001 BL Zwolle

Datum:	8 december 2022, Zwolle
Informant:	Cathelijne Koppert; plv. communicatieadviseur ROT
Nummer:	06 11369339
Onderwerp:	Raadsbrief bestuurlijk afstemmingsoverleg 23 november 2022

Geachte leden van de Raad,

In het bestuurlijk afstemmingsoverleg (BAO) van de elf gemeenten in de veiligheidsregio IJsselland is op 23 november gesproken over de voortgang van de opvang van asielzoekers, Oekraïners en de huisvesting van statushouders in de regio en de actualiteiten op deze thema's.

Opvang Oekraïners
Landelijk gezien is de netto instroom van Oekraïners al enige tijd ca.100 per dag. Dat zijn er 3000 per maand. De verwachting is dat de 75.000 Gemeentelijke Opvangplekken, waarvoor al eerder een inspanningsverplichting is afgesproken, per 1 maart 2023 ook echt nodig zullen zijn. Per 1 juli wordt verwacht dat er 90.000 plekken nodig zullen zijn.

Om binnen de veiligheidsregio onze bijdrage aan de inspanningsverplichting voor 75.000 plekken te leveren is het nodig om alle bestaande contracten zoveel mogelijk te verlengen. Daarnaast zijn dan nog 300 nieuwe opvangplaatsen nodig voor 1 maart. Bestuurlijke besluitvorming over de verdeling van de 90.000 plekken per 1 juli verwachten we nog voor de kerst.

Het BAO concludeert dat het belangrijk is om op korte termijn een signaal aan het Rijk af te geven. Aantallen blijven oplopen en de druk op het onderwijs en de zorg neemt steeds verder toe. Tot maart moeten we rekening houden met mogelijke onrust binnen specifieke groepen derdelanders, die vanaf dat moment geen recht meer hebben op opvang. Ook zijn alle handreikingen opgesteld voor crisissituaties. Nu de opvang langer gaat duren gaan mensen weer hechten aan reguliere procedures, bijvoorbeeld rondom bestemmingsplannen of inkoop- en aanbestedingsregels. Daarnaast is niet helder of het Rijk de tegenstellingen tussen de Randstad en de rest van het land voldoende begrijpt. Al deze ontwikkelingen beginnen hun effect te krijgen op de samenleving. Waar we als gemeenten juist meer participatie met de samenleving willen, gaat de geloofwaardigheid van de overheid omlaag.

Het vinden van oplossingen ligt nu met name op het bord van de gemeenten. Wat gaat het Rijk zelf doen?

Asielketen

Spreidingswet

Twee weken geleden is de concept Spreidingswet in consultatie gegaan. Doel van de wet is voldoende, stabiele asielopvang met een evenwichtiger verdeling over het land, bij voorkeur op basis van vrijwilligheid.

VNG geeft in een stevige reactie aan dat de wet niet gaat werken zoals gehoopt was. De voorgestelde verdeelsystematiek kan er toe leiden dat tekorten van bepaalde provincies uitgesmeerd worden over het hele land, dus ook over provincies die wel goed presteren. De wet sluit onvoldoende aan bij de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen en is onnodig gecompliceerd. Door de gefaseerdheid die in de wet is aangebracht komt eventuele dwang voor gemeenten pas aan de orde in september 2023.

De veiligheidsregio sluit zich aan bij de reactie van de VNG en zal niet apart reageren richting het Rijk.

Waar mogelijk dringen we ambtelijk en bestuurlijk aan op een eenvoudig, transparant en voorspelbaar verdeelmodel (i.c. directe verdeling van de benodigde capaciteit over alle provincies).

Huisvesting statushouders

Er zitten nog altijd veel vergunninghouders in de asielopvang. We werken binnen de veiligheidsregio hard aan de uitstroom van statushouders naar regulieren woningen. Het beeld is gelukkig veel positiever dan een aantal maanden geleden en we lijken de reguliere taakstelling voor 2022 te gaan halen. Voor 2023 geldt er een nieuwe, hoge taakstelling maar ook hier lopen we tegen grenzen van begeleiding, onderwijs en zorg aan. Bovendien ontstaat het risico dat andere doelgroepen langer moeten wachten op een woning.

Crisisnoodopvang

Omdat er onvoldoende structurele AZC-plekken zijn en die plekken bovendien voor een substantieel deel bezet zijn door vergunninghouders, is elke veiligheidsregio gevraagd om 450 plekken crisisnoodopvang te regelen. Dat is binnen de veiligheidsregio goed gelukt; Er zijn nu zelfs 691 plekken beschikbaar.

Aandachtspunt is dat de mensen in de crisisnoodopvang zelden of nooit worden bezocht door medewerkers van het COA/IND. Daarmee zien zij hun situatie vaak als uitzichtloos. Dit kan tot onderlinge conflicten gaan leiden in de opvanglocaties. Gemeenten kunnen hier formeel niets in betekenen of bespoedigen. Hiervoor wordt aandacht gevraagd bij het COA.

Bestuurlijke kopgroep Woonversneller IJsselland (WIJS)

Onlangs is de bestuurlijke kopgroep WIJS met veel energie van start gegaan. Hierin werken enkele bestuurders uit de veiligheidsregio samen aan concrete oplossingen voor knellende problemen op het gebied van huisvesting van met name statushouders. Thema's zijn bijvoorbeeld: snelle aansluiting nuts voorzieningen bij realisatie flexwoningen, stikstof rekenaars-tekort, jonge statushouders en bureaucratische regels voor kamerbewoning. Voor thema's die buiten de invloedsfeer van gemeenten liggen wordt ook gekeken op welke tafel

het knelpunt wél geadresseerd kan worden. De gevonden oplossingen worden in de vorm van een advies zo helder mogelijk geformuleerd en waar nodig aangeboden aan colleges en raden.

Regionaal transitieplan: voldoende duurzame opvangplaatsen
In het Veiligheidsberaad van 21 november is afgesproken dat elke regio, onder aansturing van de Provinciale Regietafels, voor 1 januari een eigen transitieplan maakt. In dat plan moet de regio aangeven hoe ze gaat zorgen voor voldoende opvangplekken voor asielzoekers per 1 april en welke huidige (C)NO locaties eventueel geschikt zijn om over te dragen aan het COA. Doel van het regionale transitieplan is om de CNO locaties te kunnen afbouwen, uiterlijk per 1 juli 2023.
Zoals het er nu uitziet hebben we in de veiligheidsregio per 1 april 2023 voldoende (structurele en tijdelijke) (nood)opvanglocaties voor asielzoekers en hoeven we geen CNO locaties over te dragen aan het COA. Waar mogelijk kijken we welke locaties geschikt zijn voor langdurige opvang, ook voor andere doelgroepen.
Het definitieve conceptplan wordt via het BAO van 7 december aangeboden aan de Provinciale Regietafel van 22 december, onder voorbehoud van lokale besluitvorming begin 2023.

Conclusie
De opgave blijft voorlopig groot, zowel voor de asielketen als voor de opvang van Oekraïners. We hebben een goede basis om in de veiligheidsregio voldoende (structurele) AZC plekken te organiseren en ook het huisvesten van statushouders verloopt steeds beter. Met behulp van de kopgroep WIJS hopen we dat er ook wat grotere obstakels uit de weg kunnen worden geruimd. Maar we zijn er nog niet. Er zullen op korte termijn meer plekken nodig zijn die geschikt zijn voor langdurige opvang en die bij voorkeur, afhankelijk van de toestroom, ingezet kunnen worden voor verschillende doelgroepen.

Tenslotte
Zowel in de Oekraïneopvang als in de opvang in de asielketen is zowel regionaal als landelijk sprake van bezettingsgraden van 96 a 97 procent. Daardoor is het risico niet uit te sluiten dat rond de feestdagen toch weer echte crisisnoodopvang (sporthallen) nodig zal blijken.

Met vriendelijke groet,

Ron König
Plv. voorzitter Veiligheidsregio IJsselland